

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe $\frac{1}{2}$ anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contineu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Corespondentie se se adreseze Rédactiunei
„BISERIC'A si SCÓL'A.”

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.

INVITARE DE PRENUMERATIUNE.

LA

,BISERIC'A si SCOL'A.“

*Fóia bisericésca scolastica, literara si
economica.*



Cu 1. Iuliu stilu vechiu deschidemu abonamentu nou pe semestrulu alu II-lea la „Biseric'a si Scól'a.”

Rugàmu pre toti domnii abonenti de pana acumă, cari dorescu a avé fóia nostra si pe viitoriu, se binevoiesca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARI'A:

PE UNU ANU	5 fl. — cr.
“ $\frac{1}{2}$ ”	2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMANI'A SI STRAINETATE:

PE UNU ANU	14 franci.
“ $\frac{1}{2}$ ”	7 fr.

Sprijinulu moralu si materialu, de care pana acumă s'a bucuratu fóia nostra, ne indreptatiesce a sperá, că si in viitoriu vom fi imbratisiati de aseminea simpatii calduróse precum si de bunavoint'i a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

Redactiunea.

In diu'a instalarii noului Episcopu alu Caransebesiului.

Astadi si-ocupa seaunulu archierescu Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu alu Caransebesiului Nicolaus Popescu.

Astadi noulu prelatu alu bisericei Domnului ieasupra-si sarcin'a si respunderea guvernului spiritualu bisericescu in eparchia de Ddiu binecuvantata a Caransebesiului.

Astadi primeșce noulu ierarchu alu bisericei romane felicitările clerului si poporului seu eparchiotu.

Astadi intréga biseric'a romana se bucura de Cel'a ce a venit in numele Domnului, că se iea asupra-si sarcin'a apostoliei si a slujbei acestei'a.

Astadi noulu Archiereu intra in biseric'a Domnului spre a aduce slujba de multiemire, si spre a ridicá rogatiuni furbinti catra Celu Atot Puternicu pentru inaintarea si inflorirea bisericei si poporului seu.

Astadi se aréta pentru antai'a data clerului si poporului seu noulu demnitariu alu bisericei romane, investitul cu darulu si plenitudinea potestatii pastorale, — si inaintea altariului Domnului si-desfasura program'a vietii si activitatii sale archipastoresci in cadrul programei celei vecinice a lui Christos.

Astadi clerulu si poporulu bisericei romane insetatu dupa o sorte si stare mai buna si-a concentratut tóte privirile si tóte puterile sale: intre a lucrá mai cu sporiu la realizarea programei celei vecinice a bisericei lui Christos, si a-si dá o chrana spirituala-morală mantutória pentru o desvoltare mai repede si mai succesa in sensulu si spiritulu doctrinei evangeliei lui Christos, — avend de cei dantai neobositi lucratori pre cei trei Archierei ai acestei sante si dumnedieeschi institutiuni.

Astadi am inceputu a pune in viétia mai cu temeu si mai cu succesu dispusetiunile canonice ale bisericei Domnului, reactivate si renviiate din intunecimea veacurilor de trista aducere aminte, prin reactivarea vechei nostre Metropolii si prin punerea in aplicare a legii nostre fundamentale organice.

Astadi tóte elementele constitutive bisericesci din Metropolia si-indeplinescu agendele loru in modu

normalu, avend de indreptatori si povetuiitori pre cei trei ierarchi ai acestei sante Metropolii.

Astadi se vede si se semte cu repejunile Jordanului dragostea fiecarui'a din noi catra biserica si catra Intemeiatoriului ei, pentru ca toti suntem astazi chiamati dupa darulu si pozitunea, ce ni-s'a dat la lucru in agrulu celu santu alu Domnului.

Astadi se semte, si se cunosc cu iutiel'a fulgerului dragostea dintre pastoriu si pastoriti acea peta fundamentala, pre carea a cladit Intemeiatoriul lumii biserica s'a.

Astadi respunderea pentru totu ceea ce se lucresa in biserica este mare; dar in adeverat'a ei mormime se aréta la cei antai chiamati si investiti cu plenitudirea potestatii pastorale, cari, cei dantai au se dea seama inaintea lui Ddieu si a ómeniloru de sártea si destinele bisericei Domnului.

Astadi ie a pre umerii sei acésta mare respundere, acésta cruce a Domnului, noulu prelatu alu bisericei romane, gata a-se sacrificá pre sene, cá se aduca jertfa placuta lui Dumnedieu crescend poporu alesu bisericei Domnului.

Astadi noulu Archiereu si-face professiunea sa de credinti'a catra Ddieu, si declaratiunea de iubire catra clerulu si poporulu seu spre a-si face cu ajutoriulu Celui Préinaltu jugulu blandu si sarcin'a apostoliei sale usiora.

Astadi clerulu si poporulu lu-asculta cu iubire, pentru că cu aceeasi iubire se-lu insotiesca in intregu decursulu activitatii sale, pentru că sub impresei unei iubiri reciproce pastoriulu se pote invetiá clerulu si poporulu seu intru santenia si se-lu pote pastorì intru dreptate pentru că vrednicu sè se arete inaintea Domnului pastoriulu de pastoriti, si buni si creditiosi fii ai Domnului sè se arete pastoritii ascultandu glasulu celui ce a venit la densii intru numele Domnului, cá se vestesca logile, si se pazesc asiedimentulu celu santu alu Lui.

Astadi si-reia eparchi'a Caransebesiului mersulu ei normalu, si armoni'a dintre iubirea pastoriului si iubirea si stim'a pastoritilor catra Archipostoriulu loru trupu se face dupa vointi'a Domnului, cá cu chipulu acest'a Domnulu se fia si se petréca in biserica s'a, si Domnulu se conduca afacerile bisericei sale intru prémarirea numelui celui santu alu Lui si fericirea poporului seu.

Astadi ne asociiam si noi cei din eparchi'a Aradului si din archidiecesa alaturi'a cu fratii nostri din Caransebesiu iubirea nostra catra noulu prelatu; si

ridicandu-ne mintile si inimile nostre catra Dumne-dieu, lu-rogam, că pre alesulu Lui se-lu intarésca si sustieni intru multi ani, că se poate portá cu demnitatea sártea slujbei acestei'a.

In timpulu secerii.

Scirile, ce se publica prin jurnale, si cele ce ni-le spunu plugarii nostri, glasuesc mai multu reu, decat bine despre resultatulu secerii din anulu acest'a. Recolt'a de grâu este cam sub de mijlocu, in multe parti chiar compromisa. Si anulu acest'a atât in privint'a cantitatii, cât si in privint'a calitatii este de parte de anulu trecutu.

In urm'a ploiloru si neguriloru din dilele din urma in grâu a intratu in multe parti rugin'a si grauntiulu de grâu s'a pàlitu, si s'a strensu.

Plugariulu nostru deci, si cu elu noi toti cei ce traimus dupa densulu, de nou vom fi espusi la diferte neajunsuri si necazuri pre terenulu financiaru si in anulu acest'a.

Cand este inse omulu la reu si la necazu de regula se intreba, ca pana cand totu asia? Pana cand adeca se mai fia espusu plugariulu nostru, si pana cand se mai fim si noi toti cu densulu atât de des espusi capritiului aniloru, cari precum ni s'a aretat in atatea rönduri potu se fia buni, si pot se fie rei. Pana cand se mai fim supusi acestui jocu de loteria alu aniloru.

Nesmintit ca pana cand plugariulu nostru va trai dupa modulu seu de vietia, remasu din betrani, si pana cand va lucra pamentulu dupa o sistema de economia, carea astadi nu mai poate corespunde, — pana atunci, nencetat vom fi espusi la nenumeratele calamitati pre terenulu economicu; si napastuiti si bantuiti pre acestu terenu de capritiului aniloru nu vom poté face nici unu pasu mai insemnatu nici pre alte terene.

De o mai buna sistema de lucrare a pamentului si de unu mai nimeritu modu de vietia alu plugariului nostru se vorbesce, si se scrie acum de multu, si adeca cam de vr'o 40 de ani incóce. Sporiulu este inse forte micu. Nu se vede, si nu se cunosc de locu, seau forte putienu.

Ne-am intrebat adesea, ca pentru ce suntemu noi, si pentru ce se aréta plugariulu nostru atât de indaratnicu pre terenulu acest'a, si cine pòrtă vin'a pentru acésta indaratnicia?

Responsuri diferite se dau acestei intrebari. Ni-meritu respunsu, — judecand dupa resultate, nu am potut afla pana acum. Plugariulu, daca-lu intrebi, ti spune, ca densulu lucra destulu. Invetiotoriulu ti respunde, ca elu vorbesce multu scolariloru sei despre economia, ii-invétia se oltuiésca, ii-deprinde la producerea legumelor, la albinaritu, metasaritu, etc. ér preotulu asemenea. Biserica, cá corporatiune menita a privilegiá si conduce vieti'a creditiosiloru ei pre

tote terenele ne spune, ca nu a neglesu nici decât acestu terenu, l'a luatu in program'a s'a de vietia prin aceea, ca a introdus pre langa institutele teologice si preparandiale catedre de economia, ca a introdus imbunatatiri in administrarea averilor bisericesci, ca prin predici si prin conferintie a atrasu atentia credintosilor a face imbunatatiri pre terenului economicu etc.

Si tote aceste respunsuri sunt adeverate. Dar sporiu? Acesta nu se vede. Din contra cartea fundaara, mesuratoriulu vietii pre terenului economicu alu tuturor poporelor agricole, aréta deficitu in avereia nostra, in pamentulu stremosiescu.

O sminta trebue se fie undeva; ér acestu undeva, unde se asta smint'a si indaratnici'a pre terenului economicu, dupa vederile nostre nu poate fi ainarea, — decat in modulu nostru de gandire. Nu vom fi destul de reali in modulu nostru de gandire, si nu vom fi destul de reali in modulu nostru de lucrare si de vietia.

Asia ni se pare noue, ca in punctulu acesta toti ne vom fi lasandu sedusi de cete o ilusiune, si anume: plugariulu crede, si dice, mi-trebue cattiv'a ani buni, si me scapu de tote necazurile, — invatiatoriulu crede, si dice, ca ori ce va fi, si ori ce va veni pre tiéra, mie odata trebue se mi-se urce salariulu; preotulu din a s'a parte resonéza: la toti functionarii din lume li s'a urcatu salariulu, numai eu am remasu cu dotatiunea, carea astadi este mai putienă, decat inainte cu 100 de ani, dar asta nu poate se mai mérga multu timpu asia, trebue se se gandescă cinev'a si de mine si de o mai buna dotatiune a mea: ér biserica, ca corporatiune va fi dicend si deus'a, si cei ce lucrăza intrens'a, ca dora se voru mai schimbá vremile, se va face si mai bine si nu va fi pana-i lumea tot asia de ren, precum a fost, si continua a fi.

Va se dica, daca gandim si vorbim despre mersulu nostru pre terenului economicu, mai multu, seau mai putienă, cam toti de o potriva ne veselim in ganduri si ne leganàmu in cete o ilusiune, in cete unu visu, carele poate se realizeze, dar carele totu atât de bine poate se nu se realizeze nici odata, precum realitatea ne-a aretat, ca dieu acésta din urma se cam intempla.

In punctulu acesta inse ne vine aminte faptulu, ca neguatiouriulu bunu, neguietoriulu realu, cand pléca la negotiu, si cumpera o marfa, totdeun'a se întreba, cat poate se pierda, si numai dupa ce si-a facut socot'a cu perderea, se întreba si de partea a dou'a a intreprindirii sale, si adeca cat poate se cascige.

Acestu modu de gandire este neaperatu o cugetare reala si o combinatiune nimerita mai cu seama in vederea faptului, ca nici unu lucru nu este in lume, carele se nu aiba pre langa o parte buna si o parte rea, pre langa o parte luminosa si scipitiosa si o parte intunecosa.

Acésta combinatiune, asia ni se pare noue, ne va fi lipsitu de multe ori in combinatiunile nostre. Plugariulu a gandit, ca potu se vina ani buni, dar in modulu seu de economia a uitat se gandescă si la partea intunecosa a stării sale, a uitat adeca, se-si puna intrebarea: „dar daca nu,” si adeca dar daca nu voru veni multu doritii ani buni, cum va fi atunci? dar daca nu se voru schimbá vremurile in spre mai bine cum va fi atunci de plugariu, de invatiatoriu, de preotu si de noi toti?

Este frumosă poesi'a, sunt placute si chiar datatorie de vietia ilusiunile. Dar daca astfeliu este sértea omului, că tote in lume se aiba si o parte reala, carea mai adese ori este negra decat alba, atunci consecint'a naturala este, si trebue se fia, ca trebue se mai lasamu din sperantie si din ilusiuni, si se ne apropiiam de realitate, se ne deprindem cu negréti'a si amaratiunea ei, că se mai impusienam din rele, si se ne mai apropiiam putienă cete putienă, dar in modu siguru cete cev'a si din cele bune.

Repetim, nu mai poate astadi trai plugariulu nostru numai producendu grâu si cucuruzu, pentru ca mai de regula cand succede unulu, nu succede celalaltu; ci tient'a lui in economia trebue se fia, că economia lui se devina universala, se produca tot si din tote cete produce pamentulu cete cev'a; se produca pre lângă grâu si cucuruzu, legume, pome, se tienă vite, porci, galitie, stupi, se se deprinda cu industria de casa, si mai pre sus de tote se se deprinda cu unu modu de vietia astfeliu, că incât este cu putintia pentru trebuintiele sale se nu fia silitu a cumpără nimicu, ci din tote se aiba se vanda cete cev'a.

Predica incursa la premiare.

„Tôte sémintiele s'an adunatu impreuna... aduca-si marturie si se se indrepte, si sa asenite, si sa dica adeverulu.“

Isai'a 43, 9.

Iubitilor crestini!

Multime mare de crestini se vor aduná in diu'a de s. Ioanu la monastirea Sucevei. Din tiéra nostra si din tierile vecine vor sosí inchinatori evlaviosi la acelu locasiu dumnedieescu, la vechia Mitropolia, unde jacu moscele s. Ioanu nou.

Da! O jumetate de miia de ani va fi indata, de când Domnitorulu Moldovei, Alesandru celu Bumu, au adusu cu mare alaiu domnescu si cu soboru de archierei, de preoti si diaconi moscele facetorie de minuni ale săntului M. M. Ioanu celu nou din Cetatea alba la Mitropoli'a Sucevei.

Evlaviosii inchinatori nu se vor teme de departarea cea mare a locului, nici de arsiti'a s'orelui, nici de vifori si furtuna, nici de cai grele, nici de ape mari, nimicu nu-i va pute impedecá se-si arete dragostea ferbinte, ce o au fatia cu „Sântul Ioanu,” alesulu si iubitulu mucenicu alu lui Ddieu. Nu! ni-

micu ! pentru că pre celu credinciosu și sirgitoriu nici unu lucru nu-lu pote opri in calea cea buna. Toti vor osteni, că pentru laud'a „Sântului“ să se vindece la trupu și să se curatișca la sufletu. Sciti prea bine, „că nici santii nu se incununa fara osteneala si necadiu, căci unii au fost munciti cumpliti, altii au luat batjocura si bataia, legature de lantiuri si inchisori, altii cu petre au fostu ucisi si cu feresteie taiati, altii au murit de sabia : ei lipsiti, necajiti, chinuiti, n'au afiatu lumea acést'a vrednica (Efrem sirulu), ci si-au luat in schimbu bunurile cele viitorie si fericirea cea vecinica.“

Buna fapta faceti, iubitilor că stati se plecati la inchinare la acelu locu săntu. Domnulu nostru I-sus Christos a disu :

„Celu-ce vrea se vina dupa mine, să se lapede de sine, se-si ieie crucea si se vina dupa mine.“ (Mat. 16, 24.) Éca asia trebue se faceti si voi, daca doriti se urmati săntiloru mucenici ; asia trebuie se ve gatiti de caletori'a la moscele săntului Ioanu celu minfinatu, carele si-a datu trupulu la rane cu sdrobire, éra spatele la bătăi : elu săngele si-l'a versatu pentru drépt'a credintia (Mineiu), câstigându-si din ceriu cunun'a cea vecinica si nevestejita.

Da, crestinulu, celu-ce caletoresce la acele sânte mosce, cauta să se ispitesca insu-si. Elu i-si cărca tóte peccatele cele cu voia si fara de voia, cele cu sciintia si cu nesciintia, cele cu cuvîntulu si cu lucheru căci căte peccate nu mai face omulu in viétia ! La tot pasiulu, la tóta vorb'a, in tot loculu, unde se duce si pe unde calca, tot cu peccate se incarca. „Spuneti-mi,“ dise Domnulu prin gur'a inteleptului Solomonu, „cine se pote laudá, că are inima curata, séu cine va cutedia a dice, că este curatu de peccate ?“ „De siepte ori va cadé dreptulu“ ... exempl. 20, 9. „si pecatulu, facêndu-se, nasce mórtea.“ Iac. 1, 15. Crestinii dara, cei-ce dorescu sa caletoresca la acelea sânte mosce, pentru că se aiba parte de vindicare trupesca si suffetescă, ei trebuie să se ispitesca de peccatele loru si inca cu multu timpu inainte, de ce-si incepui aceea caletoria sănta. Si dupa-ce s'au ispiti cu de-ameruntulu să se inchine cu inima infrânta si umilita inaintea icónei Sântului Ioanu, care icóna se cade se-nu lipsasca nici intr'o casa ; apoi dupa-ce se impaca si se érta nu numai cu casnicii si prietinii, ei chiar si cu vrajmasii ; dupa-ce-si lapeda tóta mania urciosa, lacomi'a nesatiósa, mandri'a desiarta, ur'a cea rea, gândurile de resbunare, dupa-ce se léga inaintea Domnului, că se vor lasá de poftele si amagirile lumesci, — se-si ieie fiecare din ale sale, cât ii trebuie de merinde, si inca si de daruitu si seraciloru, cari li-i va pune Ddieu in cale, apoi se intre cu totii in biseric'a din locu, pentru că acolo să se faca partasi de binecuventarea lui Ddieu prin rugale preotului si asia se plece in sfîrsitu in frunte cu sănt'a cruce si cu icón'a Sân-

tului, plini de dragoste catra Domnulu si săntii sei si catra toti ómenii.

Éra in calea acea bine-cuventata se nu uite crestinulu, că dnsimanulu luminei, diavolulu, ámbla ca unu leu racnindu si cautând tot chipulu, că se insiele sufletele ómeniloru si se le traga la osânda. Si voi veti fi ispititi plecând si intorcêndu-ve dela acelu locasiusi săntu.

Celu necuratut adeca tremura de cainti'a vóstra, si elu va cautá totu chipulu, că se ve insieluiésca. In cale ve vor stá mai ántâiu cărsmele, cari-su locasiurile necuratului, si unde omulu i-si perde capulu, apoi munc'a, si la urma si sufletulu. Intrându asia-dara prin crâsme in caletori'a aceea sănta, in locu se ve câstigati ertarea peccatororu prin mijlocirea „Sântului,“ ve veti incarcá cu densele si mai tare, si jidamii ve vor desiartá pungele : ei se bucura multu de caletori'a vóstra.

In cale veti întâlni apoi si proroci minciunosi, lupi rapitori in pei de óie, cari se vor aretă blândi, dara vor cautá se ve abata dela gândulu vostru celu bunu ; voi veti întâlni dusimani de ai legii nóstre, cari ve vor luá in risu si vor dice, că ámblati de asurd'a, numai se ve desguste de caletori'a vóstra. Éca-ce dice s. apostolu Pavelu la acestea cercari : „Nu puteti mâncá din mas'a Domniloru si din mas'a draciloru“ ; éra proroculu pupn asi'a la cale : „esiti din mijloculu loru, nu este in gur'a loru adeveru !“ si s. Ioanu gura de auradao : „Ferice de acei barbati, alu caror'a nume e scrisu in carteia vietiei, de carii s'au spaimentatu demonii si s'au cutremuratu ereticii, pentru carii s'au astupatu tóte gurele celor-ce graiescu strâmbetate.“ — „Ce rusine de alta parte — dice tot acesta săntu — că nu sunt toti crestini, ci numai numele i-lu au si inséla, se facu vîndetori, i-si schimba fetiele si glasulu.“ Multi sunt in adeveru stapâniti de diavolulu, de smomescu inimile crestiniloru cele fara de grija, de le inveninéza cu veninulu, ce ucide trupulu si sufletulu.

Au n'ati auditu din sănta scripture, că nici chiar Domnulu Christos n'a remasu neispititu de dusimanulu luminei, de diavolulu, când au petrecutu in pus-tia patrudieci de zile si patrudieci de nopti ? Si apoi căti carturari, căti farisei, căti altii n'au cercatuit, să-lu ispitesca si să-lu vedésca de peccatu ! Domnulu insa i-a datu pe toti de rusine. Feriti-ve dar' si voi de ori-ce ispitorii in calea vóstra, si ajungêndu cu bine la acelu locu săntu, să ve apropiati cu credinta, cu dragoste si cu frie'a lui Ddieu de santele mósc. Se nu mai gânditi la lume. Fiecare se chibzuiésca cu gândulu numai ceea-ce a peccatuitu. Altmintrea vai de cei ce vor stá acolo si-si vor pune ochii la frumsetia straina. Ei cu inim'a loru fi-vor atunci la diavolulu !

„Nimicu nu-i mai puternicu decât biseric'a lui Ddieu, nimicu nu-i mai folositoriu, decât ajutoriulu săntiloru sei. Dara nici unu peccatu nu este mai greu decât defaimarea lui Ddieu si a săntiloru sei.“ Ve-

duceti dôra intr'acolo, ca se ve cumperati mantuirea sufletului, alinarea durerilor si vindecarea trupului prin rugaciune, milostenie si caintia, ve duceti bogatii si seracci, betranii si tinerii, ve duceti toti de tota starea si de tota starea si de tota versta: se ducu toti din tote anghiuile tieriei, ba si din tierile vecine; sa ve rugati dar' „Sântului,” ca se ve lumineze ochii, pentru ca se-i intielegeti minunile. Cum au strigatu orbulu din nascere catra fiulu lui Ddieu: „miluiesce-me, Dómne,” asia se strigati si voi la racla săntului Ioanu din adenculu inimei: „Miluiesce-ne pre noi, Dómne, miluiescene pentru Sântulu teu,” se strigati, pana-ce datatoriulu de lumina Christosu ve va deschide ochii mintii. Sa ve apropiati cu evlavie adêncă de racla aceea, se versati lacrime, ca si muierea cea pacatosa, dara plina de creditia, ca se ve luminati si sa primiti darulu dorit dela Domnulu ceriului si alu pamentului.

Éca asia daca veti face, éca asia daca ve veti purtă, apoi nu ve va lipsi ajutoriulu dela Domnulu prin săntulu seu celu iubitu.

Altu chipă, in carele onorâmu si intârimu credintia nostra strâmosiesca, in carele ne facem vrednici si de darurile săntului Ioanu, este viéti a petrecuta in munca si crutiare.

Pe lunga parasirea pecatelor mai este de nevoia pentru petrecerea nostra cu vios a p'acestu pamentu si chivernisirea cu talentulu, ce ni l'a datu Domnulu si ni l'a mijloecit Sântulu ca patronulu tieriei.

„Mura'n gura“ nu-i cade nimfaruia, ci „in sudorea fetiei tale iti vei manca, pana ce te vei intorce in pamentu, din carele esci luatu.“ (I. Moise 3, 11) dice Domnulu lui Adamu.

Lucrulu si chivernisél'a intielépta cu avereia este intr'adeveru un'a din cele mai de frunte detorintie ale omului.

Daca boierulu ca si tieranulu isi perde mosia, daca diregatoriului, nu-si pâdesce detori'a si nu-si crutia leafa, daca negotietoriulu si breslasiulu nu muncesce si nu chibdiuesce, cum se cuvinte, cu negotietori'a si cu maiestri'a, daca preotulu nu sta in frunta turmei cu vrednicie, apoi tote se intorc pe dosu si mergu indereptu. Atunci neamulu nostru creștinu isi perde vadi'a si puterea, éra lips'a si nevoia ilu cuprinde din tote partile si pe multi ii arunca in pecate si la osênda grea. Biserica nostra si legea nostra pare ca se intuneca si nu poate sporî inaintea ea pe multi nu-i mai pota numeră intre fii ei cei alesi; acei, fiindu nefolositori casei loru si ómenilor sunt in locu de podoba, rana creditiei si a bisericei noastre.

Voi ati mostenit din mosi, stramosi tiar'a acesta cu pamântu mânosu. Acestu pamântu e scump e rescumperatu de stramosii nostri cu sânge si cu sudore, elu e dobândit in batalie crunte. Ei bine, stramosii nostri l'au rescumperatu si l'a dobândit

asia si noue sa ni cada acuma greu a-lu tiené in mena si alu lucră?

Daca vom siede in trandavia, daca nu vom curaturati spinii si palamida, daca nu vom ara si semena cu harnicia, apoi de buna seama ni se va in templá mare nenorocire, noi vom ajunge pe drumuri si in casele si pe mosiele noastre se vor resfatia altii, éra legea si neamulu nostru ni va remane de risu.

Éca, ce li poruncesce Domnulu in s. scripture celor ce luera la pamentu: „Sa nu uresci lucrarea cu ostenela si lucrarea pamentului“. (Is. Fir. 7, 16.) Pamentulu ne hrancesce pe toti si celu-ce lucra la pamântu, este talp'a tieriei si puterea bisericiei. Apoi mai poruncesce Ddieu prin Moisi, dicendu: „Pâmântulu se nu se vînda de totu, adeca de veci; căci alu meu este pâmântulu si voi suntet la mine strâini si nemernici... daca fratele teu va seraci si din mosi'a s'a se va vinde, apoi sà vina neamulu celu mai de aprope si sà-lu rescumpere. Si cându fratele teu va scapeta si avereia lui se va clati, atunci dài ajutoriulu teu... si daca unu strainu seau unu nemernicu, ce petrece cu tine, va ajunge la avere si fratele lunga dinsulu va saraci si se va vinde strainului, apoi unulu din fratii tei se-lu rescumpere, seau unchiulu seau verulu seau altulu din neamuri;“ (III. Moisi c. 25. v. 23—26, 35, 47.)

Éca! dragiloru meu, cum ne invétia s. scripture; ea ne invétia, că pretiosu este pâmântulu, că scumpe suntu mosioarele noastre; sà nu le dàmu asia dara din mâna la straini, sà nu le dàmu mai alesu la jidani, ca se nu se usce pe gardurile de pe lângă bisericile noastre rusele jidovesci, cum au inceputu a se uscă prin unele sate.

Ce respondere grea cade asupra celor ce-si zalogescu mosi'a strâmosiesca si si-o perdu in mânila strainilor, vedemu si din cuvintele acestea ale s. scripture: Daca voi nu ve veti intorce, dice Dlu, si veti umbla improativa, daca nu me veti asculta, apoi voiu trâmite preste voi bôle si ve voiu pedepsi de siepte ori mai multu.... pamântulu vostru nu va mai dâ rôda, nici pomii pamentului rodulu loru.“ (III. Moisi c. 26, v. 16, 18, 20.) Atunci pamântulu nostru va esi din mânele noastre si noi vom remane slugile strainilor. Talantulu se va luá dela noi si i-se va dâ celui harnicu si crutiatoriu; in mânele acelui'a se voru face din cinci dicee, si din doi patru talanti, éra noi nu ne vomu mai puté accepta la bine in lumea acést'a, nu, noi vom amblá cu femeile si cu copii nostri goi, flamândi, batjocuriti, fara casa, fara masa, fara de ajutoriu si fara de căpetâi, asupriti de stâpénii, cei-ce vor tiené mosi'a nostră. Ér' din colo de mormântu, sciti dôra pré bine, ce pedepsa vecinica ii astépta pre cei lenesi si risipitori! Dara apoi de legea nostra strâmosiesca, ce se se alega? Cu ce se se tienă biseric'a nostra? Cu ce se facem pomana pentru sufletele noastre si a le pârintiloru nostri? Cu ce se ajuturâmu pre cei bolnavi si

sermani, cu ce veduvele si orfanii, daca noi singuri vom fi goi si flamêndi si vom duce lipsa de tôte ? Cu ce se uscàmu lacrimele loru, daca averieic'a nôstra va fi in mâni strâine ? Spuneti-mi, iubitiloru, n'avemu si pân' acuma destule pilde ingrozitoare in tiara nôstră ? Numerati si cercati, câti crestini d'ai nostri si-au perduto averile in mâne strâine la noi, numerati si ve veti ingrozi de ceea-ce amu avutu din betrâni si la cât am remasu astâdi ! Este ór a a unsprediecea. — Tredimune odata cu totii din somnulu celu greu si pecatosu, carele ne duce la peire, la sapa de lemn la saracia cumplita ! lapedamu lenea, rachiulu si ori-ce beutura, lapedamu desfetarile, care ne storcu avearea si puterea !

Ecà ce ne dice si unu sănt pârinte, anume Efremu Sirulu : „Celu-ce va semená in trupulu seu dulceti'a lumii; adeca desfetari si ospetie, acel'a va secerá putrejune. Vai de cei-ce ridu si dicu, că ce e reu, este bine, si ce-i bine e reu, de cei-ce facu dulcele amaru si amarulu dulce, vai de cei-ce se scôla dimineti'a si umbla la beutura, vai de cei-ce siedu nöptea si beau vinulu cu alaute, fluere si timpane, éra la faptele lui nu se uita.“

Ecà, iubitiloru, voi stati se ve duceti la möscele M. M. Ioanu celu Nou. Cu truda si cu ostenela veti ajunge acolo, ca se ve marturisiti pacatele si se ve aretati ranele vostre cele trupesci si sufletesci. Ascultati deci de cuvintele, ce le-atii auditu acumu, si nu le uitati in calatoria vóstra cea sănta, să nu intrati prin crâsimile, se nu suferiti vorbe necuviincióse se nu ascultati smomele dusimanóse ; apoi se ve puneti in cale, cum se nu ve scâpati din mâna averile vostre. Fiti silitori intru cele sănte si muncitori in pamentulu si cu talantulu, ce vi l'a datu pârintele celu cerescu ! Fiti treji si chibzupitori la tot pasiulu, la tóta vorba si la tóta fapt'a vóstra. Intorceti-ve la Domnulu si la săntulu seu alesu. la carele nadiuitti Ecà ! pâstoriulu oiloru celu mare, Dlu nostru Isusu Christosu, duce pe umerii sei óia cea retacita si o ieia mai cu dragu in staululu seu decât pe celelalte nöuedieci si nöue, ce n'au retacit. Plângeti si ostenniti putieni aice in lume, ca se nu plangeti dincolo in veçi. Fie-carele va primi plata drépta pentru faptele sale ; fie-care, dupa cum va semena, asia va si secerá ; fie-carele, cum i-si va asterne, asia va si dormi.

Ecà ! intréga lumea dreptu-credinciósa serbédia cu multa evlavia acést'a mare serbatore a Sântului M. M. Ioanu !

Dara noi, ce se facemu óre, cei-ce avem in tiar'a nôstra moscele acestui alesu ostasiu alu lui Christosu ? Óre se siedemu acasa la vatrele nôstre nemultamiti si nepocaiti, noi se ne atingemu budiele peccatose de ósele cele sfermate de crudii pagâni ? Cugetati la tôte si cutremurati-ve in inimele vostre.

Voi, câti sunteti cuprinsi de grijele si nevoiele lumii, câti sunteti tulburati de amarulu vietiei afându-ve,

in superari si nenorociri, toti se alergati la acelu Sionu săntu !

Elu, Marele Mucenicu, carele vegheaza asupra nôstra si prin carele acceptâmu ajutoriu si folosintia dela Domnulu, Ioanu, alesulu ostasiu alu lui Christosu, ni va mijloci dela tatalu celu cerescu tôte câte ni-su de folosu pentru sufletu si trupu. Ioanu, alesulu intre săntii Mucenici, elu ne va intarí si mai departe legea, care a iubit'o cu statornicia rara si pentru care a suferit munca si la urma si mörte grozava ! Statornici se remânemu noi cu totii in credintia, statornici in padirea porunciloru lui Dumnedieu, statornici in munc'a si sudorea nôstra, statornici in inmultirea talantului, ce ni-l'a datu Ddieu, statornici se infruntamu prorocii cei minciunosi si asupritorii creditiei lui Christosu, că se ne impartasim dincoló de mormântu in diu'a cea de apoi de fericirea cea nespresa, care a gatit'o Domnulu crestiniloru buni, drepti si adeverati. Amin.

dupa „Candela.“

*Ioanu Berariu,
parochu in Stroiesci.*

D i v e r s e .

* *Pré Santi'a S'a* parintele Episcopu alu Caransebesiului Nicolau Popea a sosit Viner'a trecuta cu trenculu dela amédi aici in Aradu, insotitu de dmii Radu Popa, parochu in Satulungu, Ioanu Popa, profesoru gimnasialu in Brasiovu si parintele protodiaconu si profesoru seminarialu Dr. Crisianu. Pré Santi'a S'a a descalecatu cu intréga suit'a la resedint'a episcopésca, unde in absenti'a Pré Santie Sale, parintelui Episcopu alu Aradului Ioanu Metianu, a fost primitu si bineventat de membrii consistoriului si de mai multi inteligenti din locu. Ieri diminétia Pré Santi'a S'a noulu Episcopu a plecat la Caransebesiu spre a-si ocupá scaunulu episcopal.

* *Himen.* Dlu Teodor Pinteru, clericu absolutu alu eparchiei Aradului si-a serbatu Joi'a trecuta, in diu'a santiloru apostoli Petru si Pavelu cununi'a cu domnisiór'a Iuli'a, fiic'a parintelui Moise Bocean, parochu in Curticiu, asesoru consistorialu si administratoru protopresviteralu.

Felicitările nôstre tenerei parechi !

* *Himen.* Dlu Dr. Ioanu Suciu, advocatu in Arad si-va serbá mane la 6 óre dupa amédi cununi'a cu amabil'a domnisiór'a Hortensi'a, fiic'a dlui Vasiliu Paganu, jude la tribunalulu regescu din Aradu.

Felicitările nôstre sincere !

* *Banchetu.* Présânti'a S'a dlu episcopu alu Caransebesiului Nicolau Popea din incidentul despartirei sale de archidiecesa Dumineca a datu unu festivu banchetu in pavilonulu din gradin'a „Hermanu“, la care in frunte cu Escelentia S'a I. P. S. S. archiepiscopu si metropolitu a fost invitati toti membrii gremiului consistorialu, profesorii seminariali, membrii comissiunei admis-

nistrative a fundatiunei Siaguna, membrii comisiunile tipografiei archidiecesane si parochii din locu.

Banchetulu s'a inceputu la 2 óre, si a fost presenti pana la 35—40 persoane, mai multi dintre cei invitati chiar si din comunele invecinate. Se intielege de sine, că la rendulu seu n'au lipsit nici toastele. Primul toastu la redicatu Escel. S'a I. P. S. D. archiepiscopu si metropolitu pentru Majestatea S'a si Inalt'a Casa Domnitóre, accentuându nemarginit'a bunatate si ingrijire a Majestatii Sale pentru biserica nostra preste tot in specialu, că s'a industrat Prégratiosu a dá Inalta S'a intarire votului sinodului eparchialu din Caransebesiu prin aprobarea alegerei Preasântiei Sale dlui episcopu N. Popa, la care au urmatu entusiasmate si repetite urári de „Se traéscă.“ Présanti'a S'a dlu episcopu Popa, in cuvinte pline de emotiune a accentuatu bunavointi'a, abnegatiunea si distinsulu tactu ce a documentat Escel. S'a la indeplinirea scaunului episcopescu veduvitu, pentru care i-si esprimă ferbintea S'a multiamita, i doresce că se traéscă inca multi fericiti ani spre binele bisericei si natiunei nostra, la ceea-ce de asemenea a urmatu intreite si entusiasmate urári de „Se traéscă.“ Dlu L. Simonescu, secretariu alu consistoriului metropolitanu, totodata si membru alu sinodului eparchialu din Caransebesiu, accentuându gréu'a sarcina ce-lu astépta pe noulu episcopu in eparchia cea mai tinera din provincia nostra metropolitana, unde totulu se asta in desvoltare, fi uréza nouului episcopu succese splendide, la ce de asemenea a urmatu entusiasmate urári de „Se traéscă.“ Présanti'a S'a dlu Episcopu Popa si-a ridicatu apoi pocalulu pentru consistoriului archidiecesanu, in sinulu carui'a a lucratu mai bine de 30 de ani, precum si pentru corpulu profesoralu alu seminariului archidiecesanu, la care a respunsu P. O. D. asessoru cons. Z. Boiu, ca celu mai betranu ases. cons. si P. O. D. prof. sem. Ioanu Popescu, accentuându procedur'a plina de armonie a sinodului eparchialu din Caransebesiu, distinsulu tactu alu Escel. Sale si conlucrarea binevoitóre a Présantiei Sale dlui episcopu alu Aradului Ioanu Metianu.

Presantia S'a dlu episcopu Popa toastà apoi pentru comisiunile administrative a fundatiunei „Siaguna“ si a tipografiei archidiecesane, la care a respunsu in numele comisiunei fundat. „Siaguna“ dlu advocatu Stefanu Pecurariu, ér in numele comisiuniei tipografiei archidiecesane dlu advocatu si fisc. cons. Ioanu de Preda. A mai vorbitu apoi in numele corpului profesoralu dlu prof. sem. I. Ghibus, par. I. Bobes din Boiu si I. Cloaje totu de acolo, pentru noulu episcopu, ér dlu protopretore si asesor consistorial onorariu Liviu de Leményi in termini alesi a accentuatu, ca Preasantia S'a in decursu de unu lungu siru de ani ca unu factoru principal alu archidiecesei nostra, mai alesu de când in fruntea bisericei nostra se asta Escel. S'a Preluminatulu Domnu archiepiscopu si metropolitu a avutu fericita ocazie a esperiá, cum Escelentia S'a in spiritulu constitutiunei bisericei nostra a bagatu viétia adeveratu constitutionala in tota institutiunile nostra bisericesci, si cum scie a le conduce acelea cu o deosebita in tielepcione, are deci firma sperantia, ca pe acést'a cale va urmá si Preasantia S'a in

noua sa chemare. — Dupa-ce Preasantia S'a se mai adresă cu câteva cu vinte de adio catra ce-i presenti, banchetulu sub impresiunile cele mai placute se termină pe la 6 óre p. m.

Au aparutu si se afla de vendiare, in „Tipografia diecesana“:

1) „Metodica scólei poporale“ de Dr. Peiru Piposiu, prof. — partea speciala. — Pretiulu 1 fl. 05 cr. francata.

2) „Cursu practicu“ despre cultivarea pomilor si a fragarilor, de I. P. Reteganulu, invetiatoriu. Pretiulu 35 cr. francata.

 Acest'a este ultimulu nr. ce se espédéza On. domni abonentí, cari nu si-au renoit u abonamentulu pe semestrulu alu II-lea din an. curentu.

Concurs.

Nr. 2595.

Pentru deplinirea duoru catedre vacante de profesori in despartimentulu pedagogicu dela institutulu pedagogico-teologicu romanu ortodoxu din Arad, si anume: pentru catedr'a de geografie, istoria si limb'a si literatur'a romana, precum si pentru catedr'a de sciintele naturale, economia si limb'a germana se scrie concursu cu terminu de 30 de dile dela prim'a publicare in „Biseric'a si Scóla.“

Salariulu impreunatu cu fiecare din aceste catedre este de côte 900 fl. v. a. si dreptulu la quinquenaliele staverinde prin venerabilulu sinodu eparchialu.

Doritorii de a ocupá vre un'a din aceste catedre se aviséza a-si substerne pana la terminulu indicatu subsensului Consistoriu recursele loru instruite cu documentele despre cualificatiunea prescrisa prin statutulu organicu alu bisericei nostra si articlulu de lege XXX. din 1883, si respective prin conclusulu sinodului eparchialu aradanu de sub Nru prot. 69 din 1885.

Arad, 22. Iunie 1889.

Consistoriulu eparchialu gr. or.
romanu din Aradu.

—
Pentru statiunea invetiatorésca din Jadaniu, cottul Timisiu, inspectoratulu Vinga, cu terminu de alegere la 6/18. August, a. c. adeca serbatorea Schimbarei la fatia.

Emolumintele anuale:

1. In bani gata 126 fl. v. a.
2. Naturale 2767½ litre grâu curat si 922½ litre secara, — 16 metri □ de lemn si 8 met. de pae, — pentru 1 maj. clisa 22 fl. pentru 12 kilo lumini de seu 7 fl. — pentru 40 kilo sare 4 fl. 80 cr., — 4 jugere pamantu aratoriu estravilanu, — Una gradina estravilana de 800 □ — Cuartiru cu 1 chilia langa sal'a de invetiamantul si 1 culina si camara in curtea scólei, cu unu intravilanu de 400 □ pentru legume.

Dela cei ce voru reflectá la acestu postu se pretinde a) Testimoniu de cualificatiune cu succesu laudabilu s'a bunu, si cu calculu din limb'a magiara. b) Atestatu despre conduit'a politica de pana acum'a. c) déca e casatoritu estrasu de cununie, si atestatu despre conduit'a s'a

familiaria, éra déca nu e casatoritu atestatu de moralitate, d) cei cu clase si limbistici, vor fi preferiti.

Recursurile cuvinciosu adjustate, adresate catre comitetulu parochialu sè se tramita Rev. Domn Archipu Munteanu, inspectoru de scòle in Monastirea Hodos-Bodrog, p. u. Zádorlak Cotul. Temesiua pana la 3/15 August, éra recurrentii au in vre-o dumineca s'au serbatore a se presentá la biseric'a locala, spre a-si aretă desteritatea in tipicu si cantu.

Jadaniu, 25. Iuniu 1889.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu : ARCHIPU MUNTEANU, m. p. inspectoru de scòle.

□

Pentru vacant'a parochia de clas'a II-a din Chisindia. in protopresviteratulu Buteniloru, cu care sunt impreunate: folosirea unei sessiuni de pamantu parte aratoriu parte fenatiu, stole si biru dela 180 case, cari venite cumpurate facu sum'a de 605 fl. — prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere la 16 23 Iuliu a. c. pana cand recurrentii si-yoru substerne recursele pe calea P. On. Oficiu ppresviteralu si se vor presentá vr'odata la biserica spre a se face cunoșcutu alegatorilor.

Chisindia, la 11 11. Iuniu 1889.

Comitntulu parochialu.

In contielegere cu mine : CONSTANTINU GURBANU, m. p. protopresviteru.

□

In alumneulu „Zsiga“-ianu din Oradea-mare, afara de cei primiti se mai primescu pe anulu scolariu 1899 90 că alumnisti stipendiati inca 6 elevi rom. gr. or. cari vor studia la gimnasiu ori scóle reale s'au la academi'a de drepturi din locu, cari gratuitu vor capetá provisiunea intréga in acestu institutu.

Recursele adjustate cu :

- a) Estrasu de botezu.
- b) Testimoniu scolasticu.
- c) Atestatu de paupertate si

d) Certificatu despre vaccinare ; adresate Senatului fundamentalu sunt a se trimite pana la 1/13 Augustu a. c. la protopopulu Oradii-mari : Toma Pacala in Oradea-mare (Nagyvárad.)

Totodata se aviseaza On. publicu interesatu, ca in institutulu acest'a vor pute fi primiti si vor capetá provisiune intréga si elevi pe plata, de cate 16 fl. la luna, cari fiind romani gr. or. vor studia la scólele din locu si cari vor fi supusi disciplinei institutului.

Insinuarile au sè se faca la Domnulu Nicolau Zige, advocatu in Oradea-mare, pana la finea lunei lui Augustu a. c.

Oradea-mare, 22. Iuniu (4. Iuliu) 1889.

Senatulu fondatiunei „Zsiga“-iane din Oradea-mare.

□

Pre statiunea invetiatorésca gr. or. romana la un'a din cele doua scóle paralele devenita in vocantia in Opidul Cianadulu-Serbescu, Cittulu Torontál prin acést'a se escrie concursu cu termin de alegere 16 23 Iuliu a. c.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt :

- a) Salariu fixu 250 fl. b) 28 Meti de grau clas. II-a
- c) Unu juger pamantu aretaríu si un'a gradina estravilana de 200 II. pentru legume, d) 12 fl. pentru lemne, e) pentru pausialu scriptoristicu 5 fl. si f) pentru conferintiele invetatoresci 10 fl. in urma competití'a stolara la inmormantari mari 50 cr. mici 20 cr. éra déca mortul su va duce in biserica 1 fl. unde va fi poftitul pre langa quartiru liberu.

Recurintii carii voru reflectá la acestu postu au se producà : 1. Testim. preparandialu si de cualificatiune cum si din limbá magiara cu calculi buni. 2. Atestatu despre pertarea morală.

Recursele astfelui instruite voru fi pana in 8/20. Iuliu a. c. a se tramite M. O. D. Teodor Popoviciu inspectoru scol. in Sieitinu (Sajtény, Csanád-megye) pana cand au se si arete desteritatea in cele rituali presentandu-se in biseric'a locala, avendu a provedea ca cantore un'a strand din biserica alesulu invetatoriu.

Alegendulu invetatoriu dupa servitiu de unu anu, arendu pertare buna morală si sporiu séu progresu cu pruncii scolari póse contá lá ameliorarea solariului si se va recomandá venerat. consistoriu diecesanu spre intarire definitiva. Acei recurrenti cari voru potea documenta ca suntu in stare a instru'a si conduce corulu vocalu vor fi preferiti.

Din siedinti'a comit. paroch. tienute lá 11/23. Iuniu 1889.

Pentru comit. parochialu :

Laz'a Nicolasiu, m. p.

pres. comit. paroch.

Eli'a Teleșcu, m. p.

parochu gr. ort. rom,

Cu invoieira mea : TEODORU POPOVICIU, inspect. scol.

□

Se escrie concursu pe statiunea invetatorésca gr. or. din Baratézu, inspectoratulu Vingei cu terminu de alegere pe 20. Iulie st. v.

Emolumintele impreunate cu acést'a statiune sunt urmatórele: 300 fl. v. a. 4 orgi de pae, din care are ase incaldi si scóla, quartir cu dóua chili bine provedinte, o gradina cu intravilan de 400□ si un grajdul bun pentru vite, ér dela inmormantari cate 20, cr.

Recurentii sunt poftiti in vre-o dumineca ori serbatore la santa biserica, spre asi areta desteritatea in cant si tipic, ér recursele sunt ase trimite Preonoratului Domn inspector Archip Munten in Hodos-Bodrog per. Zadarach, instruite conform statutului organic.

Baratéz, la 11. Iuniu 1889

Comitetulu parochialu :

In contielegere cu mine: ARCHIP MUNTEANU, m. p. inspectoru de scóle.

Licitatiune minuenda.

Pentru edificarea din nou a bisericei romane gr. or. din comun'a Ostrovu (cerculo Muresiului cottulu Carasiu-Severinu) conform ordinatiunei Ven. Consistoriu diecesanu din Aradu de dtto 6. Iuniu a. c. Nr. 1723 se publica licitatiune minuenda, carea se va tineea in localitatea scólei din Ostrovu la 9 21 Iuliu 1889 dimineatia la 11 ore.

Pretiulu eschiamarei e 6329 fl. 93 cr.

Intreprindetori cari dorescu a esecutá zidirea acestei biserici, sunt poftiti a-si dá ofertele loru scrise prove diute cu vadiulu de 10% presiedintelui parochialu din Ostrovu per Birkis pana in 8/20. Iuliu dupa amédi — eventualu a se presentá in persoña in fati'a locului la licitatiunea verbală carea se va tineea in 9 21. Iuliu a. c. dim. la 11 ore.

Planulu de edificare si conditiunile de licitatiune se potu vedea ori si când la presiedintele comitetului parochialu.

Datu in siedinti'a comitetului parochialu gr. or. din Ostrovu, tienuta la 11/23 Iuniu 1889.

Gavrilu Bacislu, m. p.
presed. com. par.

Semenichiu Bugiu, m. p.
not. com.

□